

Modell alapú tesztelés

Majzik István

BME Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszék

Tartalomjegyzék

- **Motiváció**
  - Modellek (informális) szerepe a tesztelésben
  - Modell alapú tesztgenerálás
- **Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz**
  - Direkt algoritmusok
  - Modellellenőrzők használata
  - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- **Tesztgenerálás hibamodellek alapján**
  - Modell mutációk
  - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- **Eszközök a tesztgeneráláshoz**

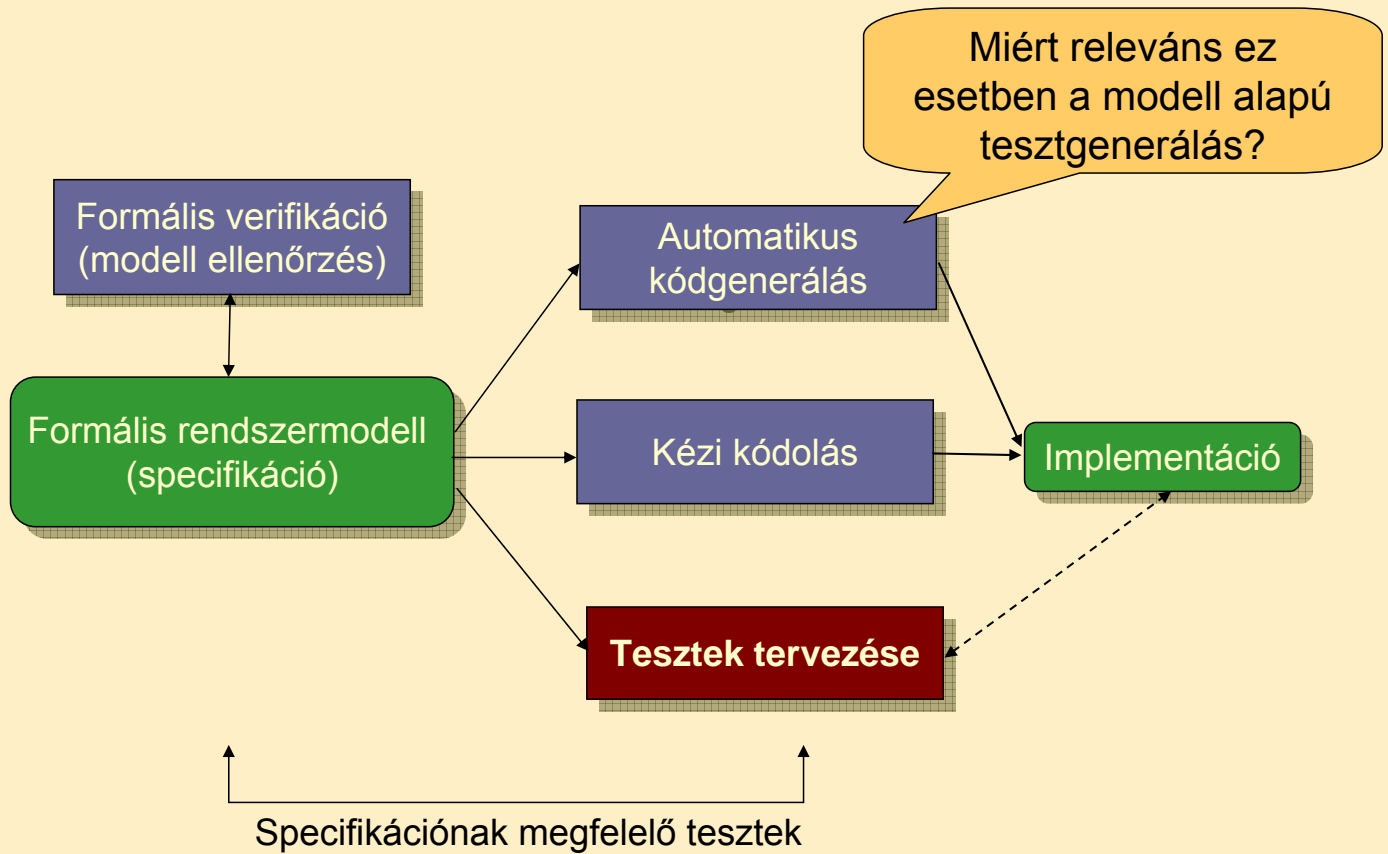
Modell alapú tervezés (UML) és tesztelés

- Használati eset diagram:
  - Validációs tesztelés: tesztelendő használati esetek
- Osztály- és objektumdiagram
  - Modultesztelés: komponensek, interfészek azonosítása
- Állapottérkép és aktivitás diagram:
  - Modultesztelés: referencia struktúra alapú teszteléshez
- Üzenet-szekvencia és együttműködési diagram:
  - Integrációs tesztelés: forgatókönyvek származtatása
- Komponens diagram:
  - Rendszertesztelés: tesztelendő fizikai komponensek
- Telepítés diagram:
  - Rendszertesztelés: teszt konfiguráció

Tartalomjegyzék

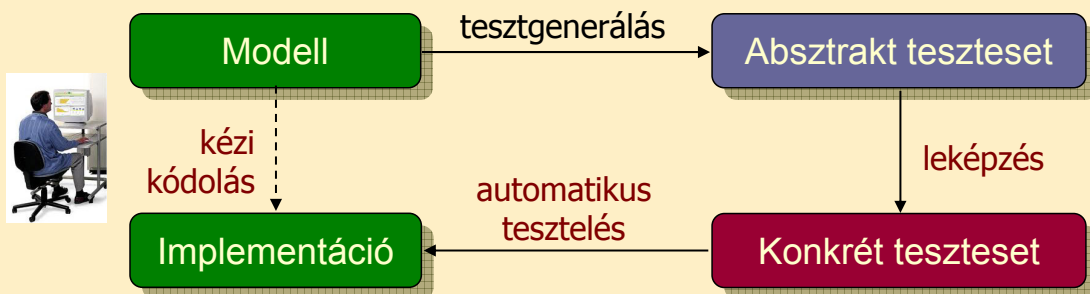
- **Motiváció**
  - Modellek szerepe a tesztelésben
  - **Modell alapú tesztgenerálás**
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
  - Direkt algoritmusok
  - Modellellenőrzők használata
  - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibamodellek alapján
  - Modell mutációk
  - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Modell alapú fejlesztési folyamat (részlet)

Használati esetek

- Kézi kódolás esetén: Konformancia ellenőrzés

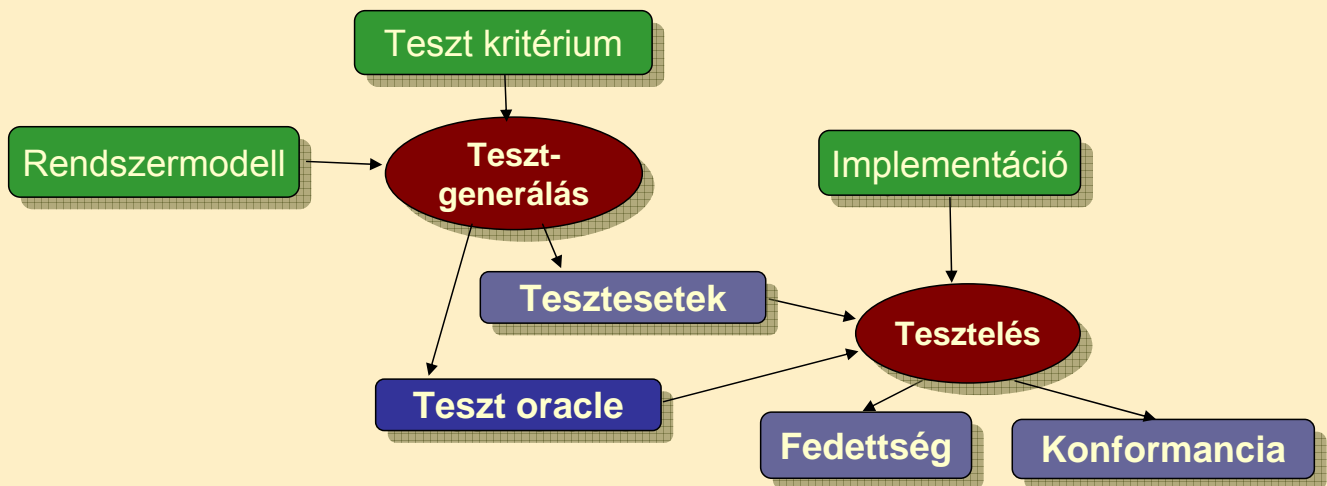

- Automatikus kódgenerálás esetén: Validáció

Modell alapú tesztelés alapfeladatai

- Rendszermodell és tesztelési kritérium alapján:
  - Tesztgenerálás (viselkedéshez, fedettséghez)
  - Teszt kiértékelő (test oracle) generálás
  - Teszt fedettség meghatározása
  - Konformancia megállapítása

Tartalomjegyzék

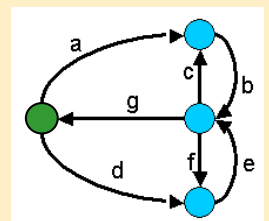
- Motiváció
  - Modellek szerepe a tesztelésben
  - Modell alapú tesztgenerálás
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
  - Direkt algoritmusok
  - Modellellenőrzők használata
  - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibamodellek alapján
  - Modell mutációk
  - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Tipikus alkalmazási terület

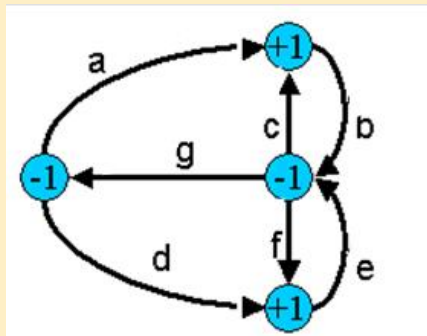
- **Állapot alapú, eseményvezérelt működés**
  - Eseményre triggerelt állapotátmenetek
  - Akciók (mint válasz jellegű kimenetek)
- **Felhasználói felületek tesztelése**
  - Eseményvezérelt működés
- **Egyszerű modellek használhatók**
  - Automaták (FSM; Mealy, Moore, Büchi, ...)
  - Magasabb szintű formalizmusok leképezhetők
    - UML állapottérkép
    - SCADE Safe Statechart
    - Simulink Stateflow
- **Gráfelméleti algoritmusok**
  - Algoritmus létezik sokféle tesztelési feladathoz
  - Optimális tesztek: Tipikusan NP-teljes algoritmusok ☹

Gráfelméleti algoritmus átmenet fedéshez

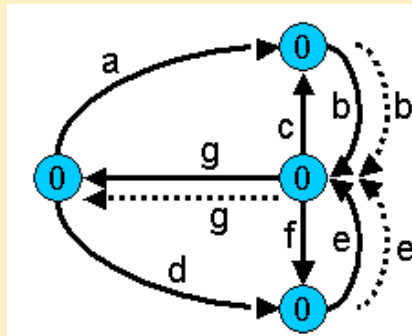
- **Problémák megfeleltetése**
  - **Tesztelési probléma: Átmenetek fedése**
    - Minden átmenet fedése teszt szekvenciával
    - A teszt szekvencia vigyen vissza a kezdeti állapotba
  - **Gráfelméleti probléma: „New York-i utcaseprő” probléma**
    - Egy irányított gráfban mi az a (legrövidebb) bejárási szekvencia, ami minden élet bejár és a kezdeti helyre visz vissza?
    - (Ugyanez nem irányított gráfban: Kínai postás probléma)
- **Megoldás alapötlete:**
  - Helyek polaritásainak számítása: Bejövő mínusz kimenő élek száma
  - Olyan élek duplikálása, amelyek pozitívtól negatív polaritású helyekig vezetnek, amíg minden hely nulla polaritású nem lesz
  - Euler-kör keresése az így adódó gráfban (lineáris algoritmus)
    - Euler-kör: Minden élet bejár; ilyen gráfban biztosan képezhető
  - Az Euler-kör bejárása adja a teszt szekvenciát

Egy példa átmenet fedéshez

Eredeti gráf
hely polaritásokkal

Duplikált élekkel
kiegészített gráf (Euler-gráf)

Bejárási szekvencia (Euler-kör):

a b c b f e g d e g

Gráfelméleti algoritmus átmenet kombináció fedéshez

- Problémák megfeleltetése

- Tesztelési probléma: Átmenet kombinációk fedése

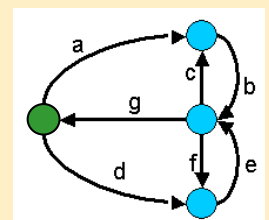
- Minden egymás után lehetséges n hosszúságú átmenet sorozat fedése a teszt szekvenciával
    - A teszt szekvencia vigyen vissza a kezdeti állapotba
    - Legegyszerűbb eset: Minden lehetséges átmenet-pár fedése

- Gráfelméleti probléma: „Bankrabló” probléma

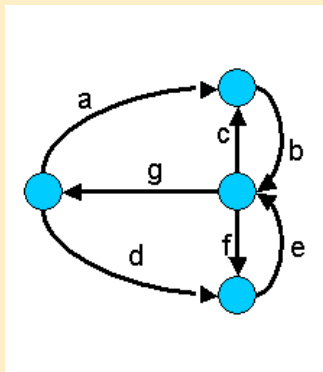
- (Legrövidebb) élszekvencia, amiben minden lehetséges n hosszú élsorozat előfordul (legegyszerűbb eset: $n=2$)

- Megoldás (de Bruijn algoritmus) alapötlete:

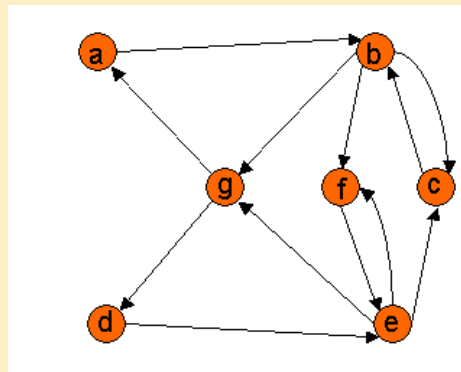
- Duális gráf megkezdése: Az eredeti gráf éleiből helyek lesznek
  - Az eredeti gráfban létező élpárok esetén él behúzása a duális gráfba az élek által adott helyek közé
  - A duális gráf kiegészítése (élek duplikálásával) Euler-gráffá
  - Az így kapott gráfban az Euler-kör adja a teszt szekvenciát

Egy példa átmenet kombináció fedéshez

Eredeti gráf

Duális gráf az élpárokkal

Bejárási szekvencia volt az élek fedéséhez:

a b c b f e g d e g

Pl. a b, g élpár nincs lefedve!

Bejárási szekvencia a duális gráf alapján élpárok fedéséhez:

a b c b f e c b g d e f e g

Gráfelméleti algoritmus konkurens átmenet fedéshez

- Problémák megfigyelése

- Tesztelési probléma:

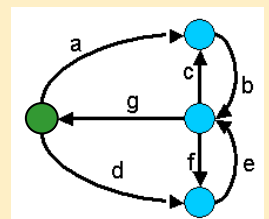
- Konkurens tesztelés átmenetek fedéséhez

- Teljes átmenet fedés a cél, de több tesztelő van
      - Célszerű egyenletesen megosztani a problémát, hogy a legrövidebb idő alatt végezzenek; mindegyik a kezdőállapotból kezd
      - Feltétel: Egy bemenettel bárhonnán kezdőállapotba vihető a rendszer

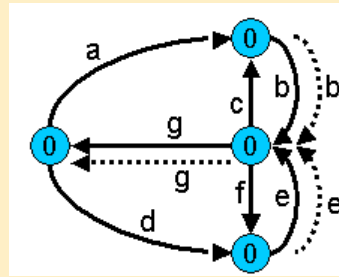
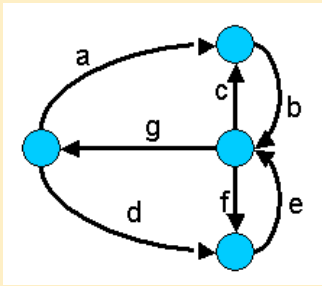
- Gráfelméleti probléma: „Utcaprő brigád” probléma

- Megoldás: Heurisztika (nincs optimális megoldás)

- Egy-egy bejáráshoz k felső határ megadása
  - Olyan élszekvencia keresése, amely a legtöbb eddig nem érintett élet tartalmazza, de legfeljebb k hosszú; a végén kezdőállapotba vezérelve a bejárást
  - Ezután újabb élszekvenciák felvétele, amíg van be nem járt él
  - A k felső határral lehet próbálkozni

Egy példa átmenet fedéshez

Bejárási szekvencia (Euler-kör):

a b c b f e g d e g

Egy lehetséges (nem optimális) megosztás:

- Tesztelő 1: a b c b f e g (7 időegység kell)
- Tesztelő 2: d e g

Egy jobb megosztás (heurisztikával):

- Tesztelő 1: a b c b g (5 időegység kell)
- Tesztelő 2: d e f e g

Tartalomjegyzék

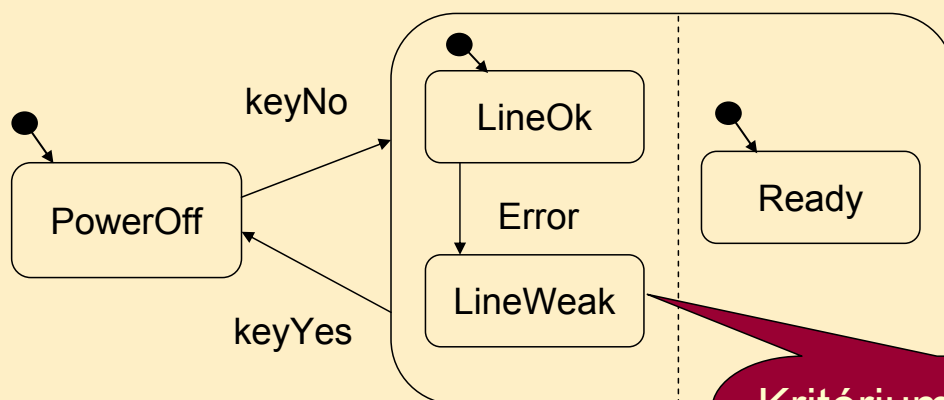
- Motiváció
  - Modellek szerepe a tesztelésben
  - Modell alapú tesztgenerálás
- **Tesztgenerálás fedettség kritériumokhoz**
  - Direkt algoritmusok
  - **Modellellenőrzők használata**
  - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibamodellek alapján
  - Modell mutációk
  - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Alapötlet

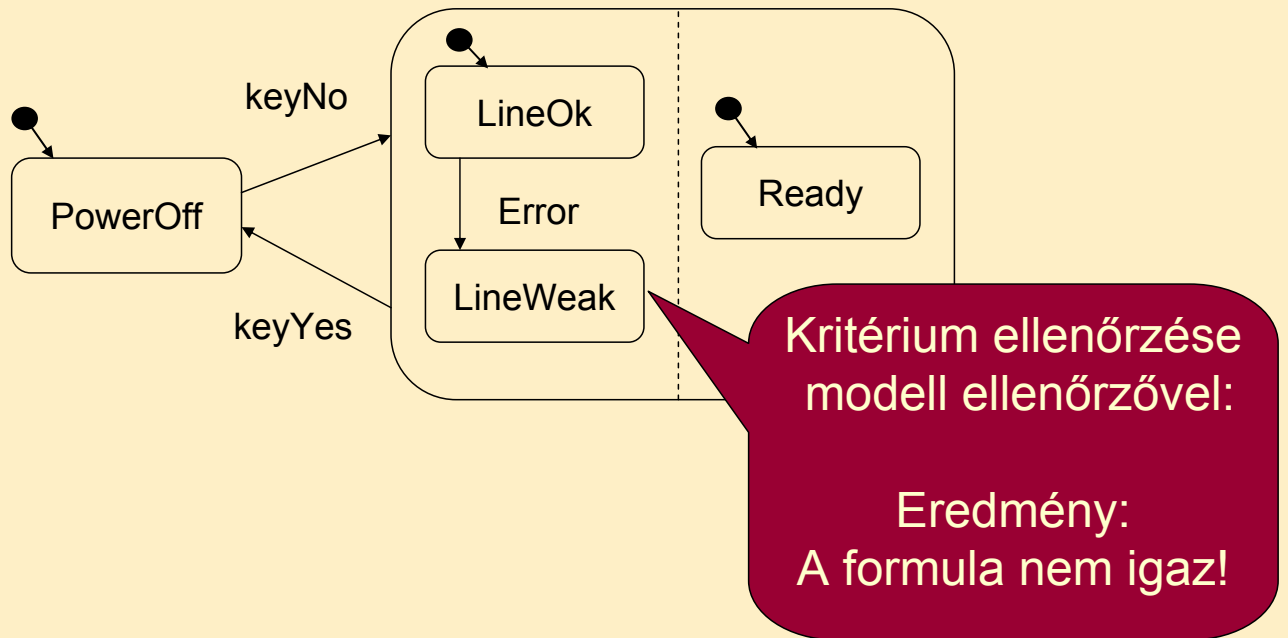
- Tipikus tesztelési kritériumok:
  - Állapotok, átmenetek lefedése
  - Változó definiálások és felhasználások lefedése
  - Be- és kimenő átmenet-párok lefedése egy-egy állapothoz
- Tesztgeneráláshoz szükséges:
  - Állapottér bejárása
→ Modellellenőrző is ezt csinálja
- Alapötlet:
  - Járra be a modellellenőrző az állapotteret!
  - Irányítsuk úgy, hogy az általa adott ellenpélda legyen a teszteset!

A modellellenőrző használata tesztgenerálásra

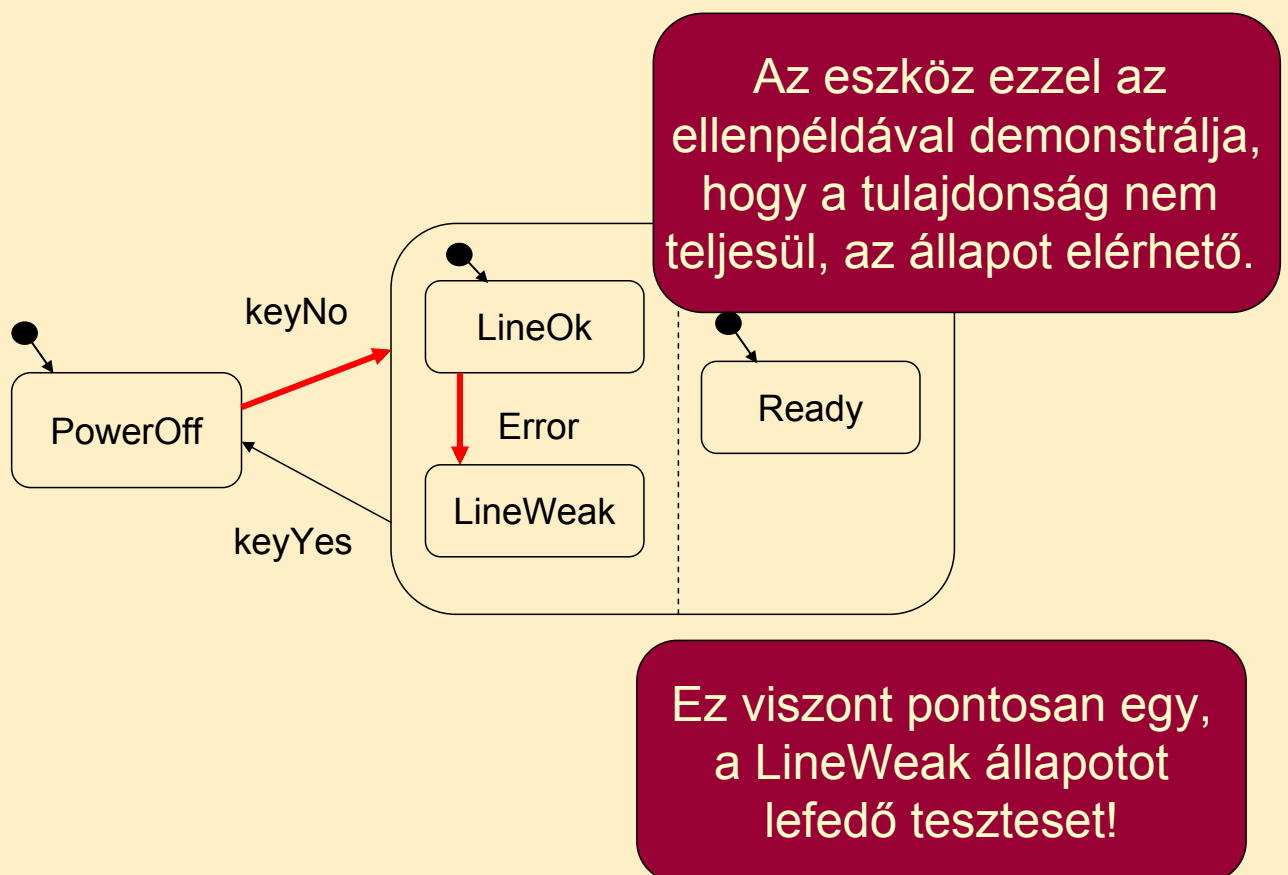

Kritérium megadása:
A LineWeak állapotot
soha sem lehet
elérni:
 $\neg (EF \text{ LineWeak})$

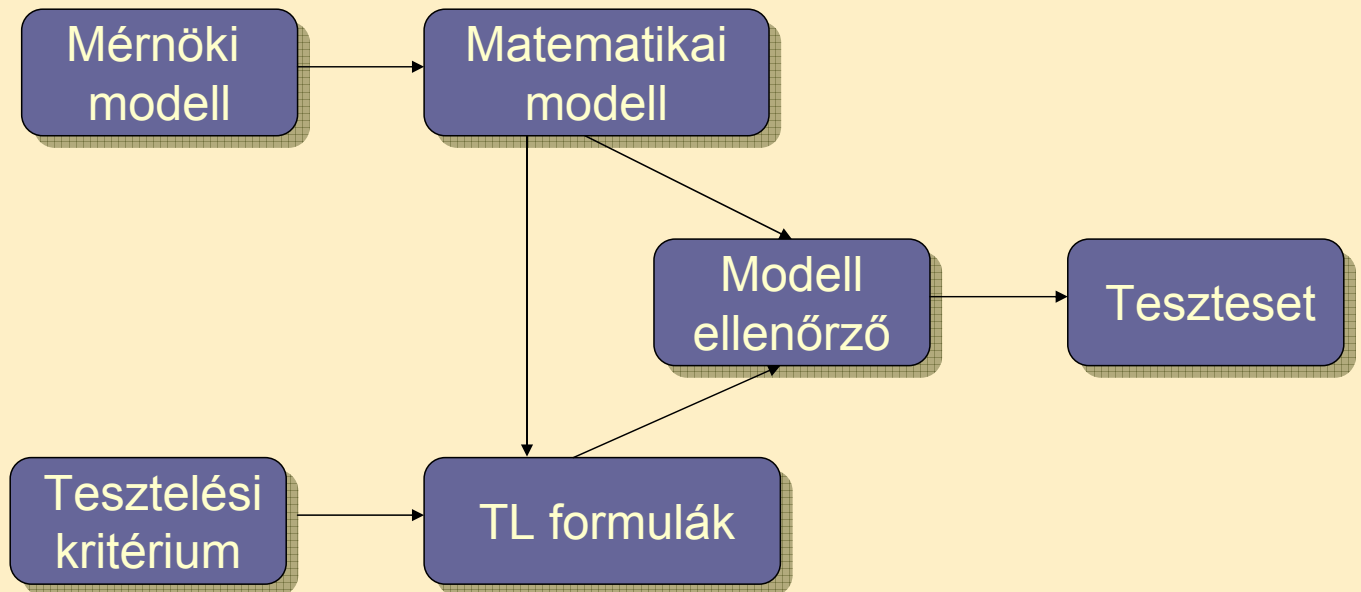
A modellellenőrző használata tesztgenerálásra

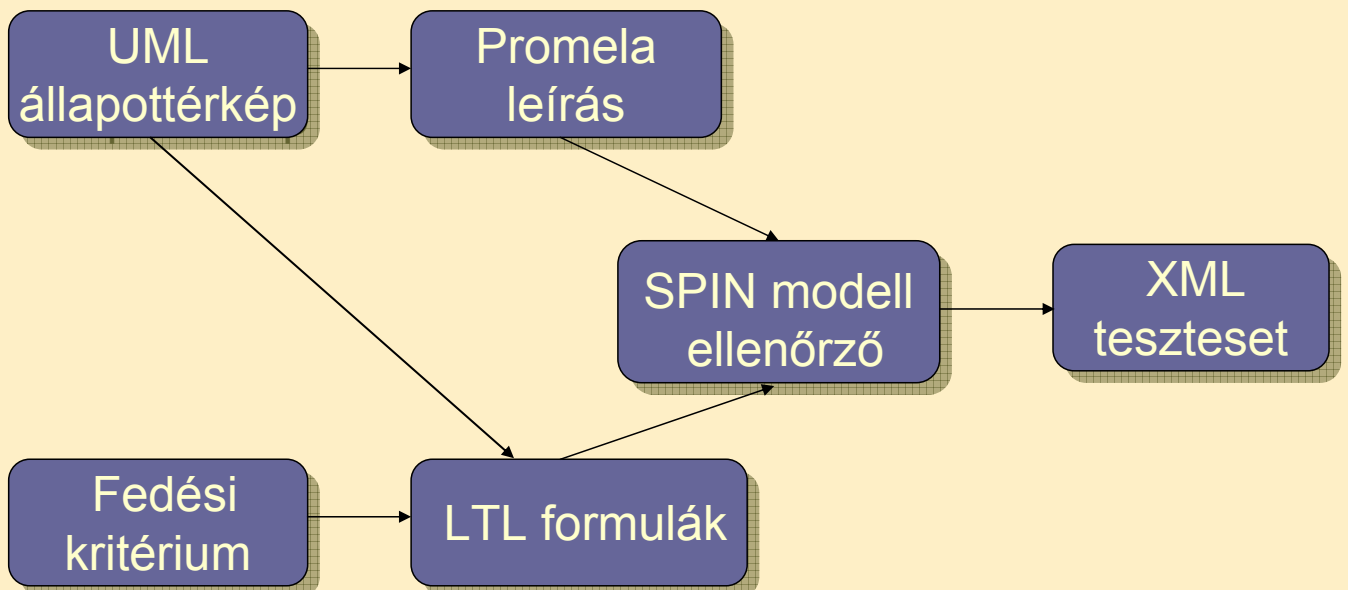
A modellellenőrző használata tesztgenerálásra

Automatikus tesztgenerálás

Egy megvalósítás

Fedettségi kritériumok mint TL kifejezések

- Címkék a modellben **v** változóra (predikátumok):
  - $\text{def}(v)$
  - $\text{c-use}(v)$
  - $\text{p-use}(v)$
  - $\text{implicit-use}(v)$
- Állapothalmazok ($\rightarrow$ predikátumok diszjunkcióval):
  - $d(v)$: minden $\text{def}(v)$
  - $u(v)$: minden c-use vagy p-use
  - $\text{im-}u(v)$: minden implicit use
- Makrók:
  - $\text{in}(s)$: s állapotban való tartózkodás (állapotváltozókkal)
  - $f(t)$: t átmenet tüzelése (állapot és következő állapot)
  - exit : megfelelő stabil állapot új teszthez

A változó használata implicit átmenet feltételében.
Implicit átmenet: Helyben maradást jelent (az adott feltétel mellett); ez is tesztelhető.

Vezérlés alapú fedettségi kritériumok

- Állapotfedés:
 $\{\neg \text{EF} (\text{in}(s) \wedge \text{EF exit}) \mid s \text{ alapszintű állapot}\}$
- Gyenge átmenet fedés:
 $\{\neg \text{EF} (f(t) \wedge \text{EF exit}) \mid t \text{ átmenet}\}$
- Erős átmenet fedés:
 $\{\neg \text{EF} (f(t) \wedge \text{EF exit}) \mid t \text{ átmenet}\} \cup$
 $\{\neg \text{EF} (f(it) \wedge \text{EF exit}) \mid it \text{ implicit átmenet}\}$

Kritériumhalmaz!

Erős fedés: Implicit átmenetek (helyben maradás) is tesztelve

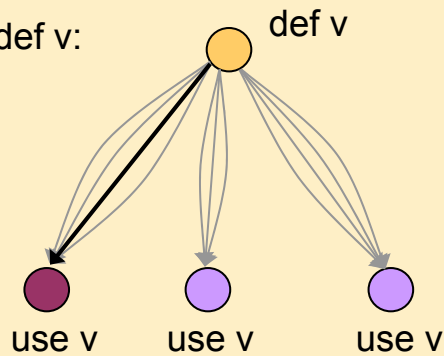
Adatfolyam alapú fedettségi kritériumok (ismétlés)

- All-defs:**

forall v, forall def v:

egy def-clear
útvonal:

egy use v:

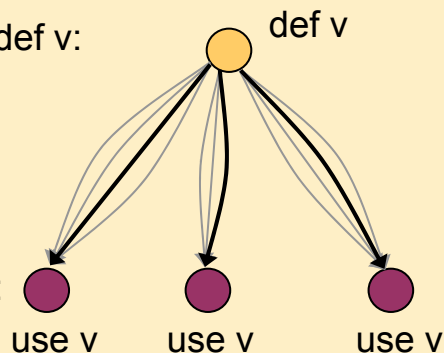

- All-uses:**

forall v, forall def v:

egy def-clear
útvonal:

minden use v:

Adatfolyam alapú fedettségi kritériumok

- Gyenge all-defs fedés:**

$$\{\neg EF(f(t) \wedge EX E(\neg d(v) \cup (u(v) \wedge EF \text{exit}))) \\ | \text{minden } v \text{ változó, } t \in d(v)\}$$

Egy def-clear útvonal tesztelve minden def(v) és egy use(v) között

- Gyenge all-uses fedés:**

$$\{\neg EF(f(t) \wedge EX E(\neg d(v) \cup (f(t') \wedge EF \text{exit}))) \\ | v \text{ változó, } t \in d(v), t' \in u(v)\}$$

Egy def-clear útvonal tesztelve minden def(v) és minden use(v) között

- Erős all-defs fedés:**

$$\{\neg EF(f(t) \wedge EX E(\neg d(v) \cup ((u(v) \vee \text{im-}u(v)) \wedge EF \text{exit}))) \\ | v \text{ változó, } t \in d(v)\}$$

Implicit változó használat (~ helyben maradás feltétele) is tesztelve

- Erős all-uses fedés:**

$$\{\neg EF(f(t) \wedge EX E(\neg d(v) \cup (f(t') \wedge EF \text{exit}))) \\ | v \text{ változó, } t \in d(v), t' \in u(v) \cup \text{im-}u(v)\}$$

Korlátozások

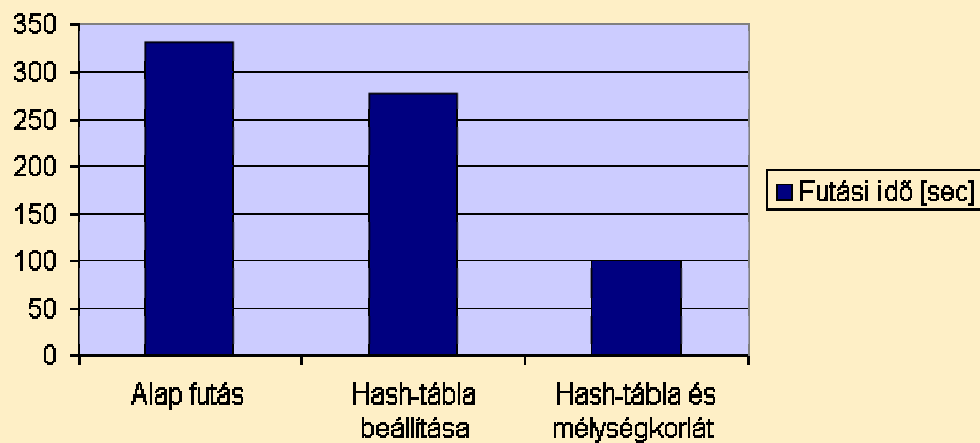
- Modellellenőrző jellegzetességei:
  - Csak egy ellenpéldát generál
  - Így nem generálhatók tesztek olyan fedettségű kritériumokhoz, ahol minden ellenpéldára szükség van
    - Pl. all-du-paths kritérium
(minden def-clear útvonal egy def-use párhoz)
- Absztrakt teszt eset adódik
  - Csak a bemeneti szekvencia kötött
  - Elvárt kimeneteket meg kell határozni (szimulációval)
- Nemdeterminisztikus modellek:
  - Egy bemeneti szekvenciához több bejárás (cél állapot)
  - Teszt végrehajtásakor figyelembe kell venni

Optimalizáció

- Modellellenőrző feladata:
  - Állapottér hatékony bejárása: Gyorsan, kis tárigénnyel
- A tesztgenerálás célja:
Gyorsan minél rövidebb ellenpéldát találni
  - Speciális beállítások szükségesek a modellellenőrzőben
  - Legrövidebb/legkisebb tesztkészlet kiválasztása:
NP-teljes probléma!
- Lehetőségek (pl. SPIN esetén):
  - Szélességi keresés az állapottérben (BFS)
  - Mélységi keresés, de mélységkorláttal (limited DFS)
  - Rövidebb ellenpélda iteratív keresése
  - Közelítő modell ellenőrzés (hash fv. az állapottároláshoz)
    - Bizonyos állapotokat nem jár be a keresés során
    - De ha talál ellenpéldát, az valós teszt lesz

„Mobiltelefon” példa: Teljes állapotfedésű tesztek

- Példa: Mobiltelefon vezérlését leíró állapottérkép
- 10 állapot, 21 átmenet

Tesztgenerálási eredmények

Options (compile or run-time)	Time required for test generation	Length of the test sequences	Longest test sequence
-i	22m 32.46s	17	3
-dBFS	11m 48.83s	17	3
-i -m1000	4m 47.23s	17	3
-l	2m 48.78s	25	6
default	2m 04.86s	385	94
-l -m1000	1m 46.64s	22	4
-m1000	1m 25.48s	97	16
-m200 -w24	46.7s	17	3

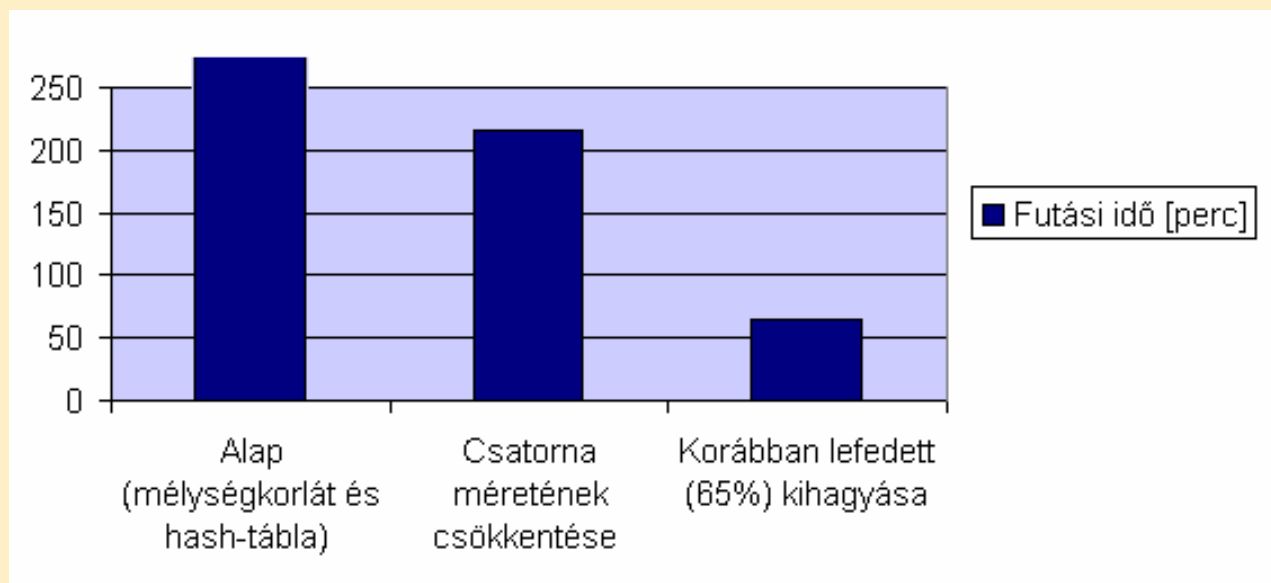
Paraméterek:

- -i iteratív, -l közelítő iteratív
- -dBFS szélességi keresés
- -m mélységi keresés korlátja
- -w hash tábla korlátja

„Bitszinkronizációs protokoll” példa

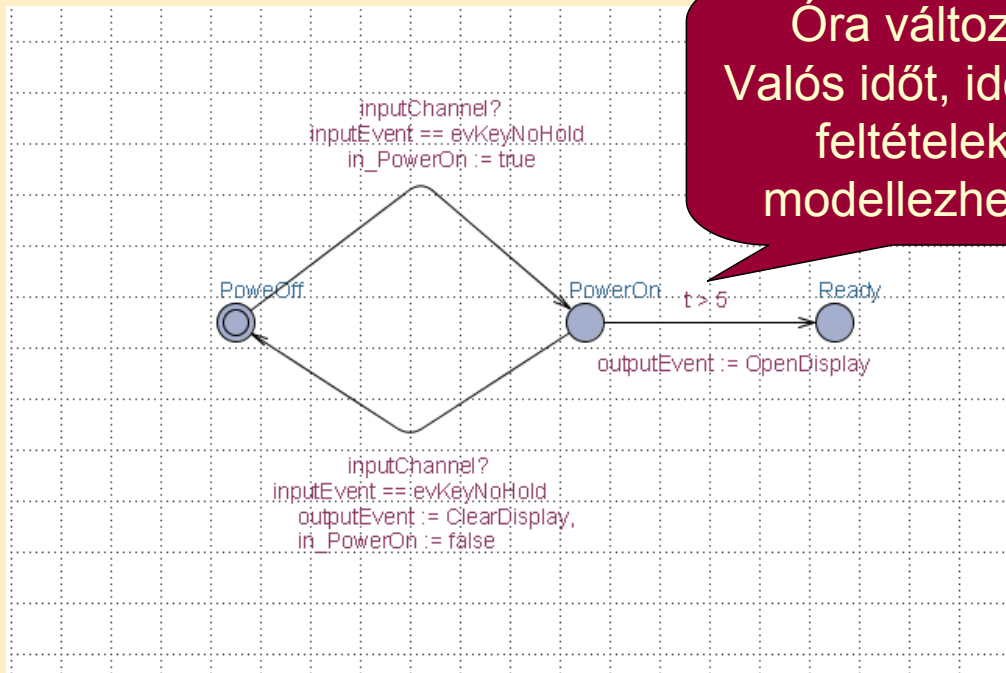
- Példa: Bitek szinkronizálása egy elosztott rendszerben
  - 5 objektum, 31 állapot, 174 átmenet
  - $2e+08$ bejárandó állapot
- Más technikák is kellenek:
  - Erősen tömörítő állapottárolás alkalmazása (bitstate hashing)
  - Szűkítések a modellben: csatorna méret csökkentés
  - Korábban lefedett kritériumok kihagyása
- További heurisztikák alkalmazása:
  - Mélyen fekvő állapotok tesztelése előbb

„Bitszinkronizációs protokoll”: Tesztek generálása teljes állapotfedéshez

Kiterjesztés valós idejű rendszerekre

Óra változók:
Valós időt, időzíti
feltételeket
modellezhetünk

Időzített automaták használata

Speciális modell ellenőrző: UPPAAL

Generált tesztek

State:

(input.sending mobile.PowerOn mobile1.LineOK mobile2.CallWait)

t=0 inputEvent=28 outputEvent=14 in_PowerOn := true

Delay: 6

State:

(input.sending mobile.PowerOn mobile1.LineOK mobile2.CallWait)

t=6 inputEvent=28 outputEvent=14 in_PowerOn := true

Transitions:

input.sending->input.sendInput { 1, inputChannel!, 1 }

mobile2.CallWait->mobile2.VoiceMail { inputEvent == evKeyYes && t > 5 && in_PowerOn, inputChannel?, 1 }

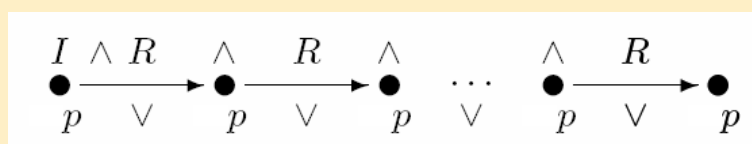
A teszt időzíti
viszonyok is
szerepelnek a
generált
tesztesetben

Tartalomjegyzék

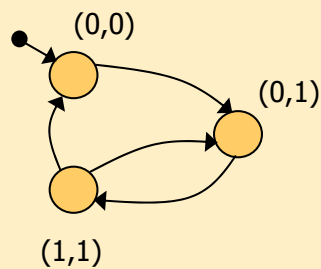
- Motiváció
  - Modellek szerepe a tesztelésben
  - Modell alapú tesztgenerálás
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
  - Direkt algoritmusok
  - Modellellenőrzők használata
  - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibamodellek alapján
  - Modell mutációk
  - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Alapötlet: Korlátos modellellenőrzés alkalmazása

- SAT probléma megoldóinak használata
  - SAT megoldó: Boole függvényekhez keres helyettesítési értéket, ami a függvény értékét igazá teszi
- A modell elemeinek leképezése logikai függvénybe:
  - Kezdőállapotokra vonatkozó predikátum: $I(s)$
  - Elérendő állapotokra vonatkozó predikátum: $p(s)$
  - Állapotátmeneti reláció: $R(s, s')$
    - Lépésenkénti „széthajtogatás”: $R(s_i, s_{i+1})$
- A logikai függvény felírása: Konjunkció
  - Kezdőállapotból indul: Az $I(s)$ predikátum az első állapotra
  - Széthajtogatott átmenetek: Az $R(s_i, s_{i+1})$ reláció alkalmazása
  - Elérendő állapot: A $p(s)$ predikátum valahol fennáll

Példa: A modell leképezése logikai függvénybe

Kezdőállapot predikátum:
 $I(x,y) = (\neg x \wedge \neg y)$

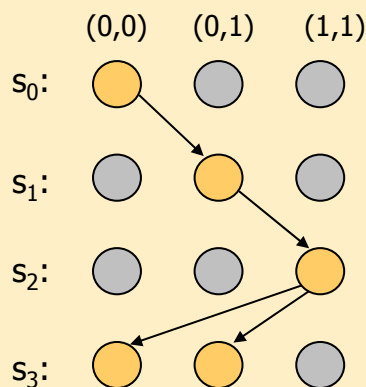
Állapotátmeneti reláció:

$$R(x,y,x',y') = (\neg x \wedge \neg y \wedge \neg x' \wedge y') \vee$$

$$\vee (\neg x \wedge y \wedge x' \wedge y') \vee$$

$$\vee (x \wedge y \wedge \neg x' \wedge y') \vee$$

$$\vee (x \wedge y \wedge \neg x' \wedge \neg y')$$

3 lépéses kihajtogatás a kezdőállapotból:

$$I(x_0, y_0) \wedge$$

$$R(x_0, y_0, x_1, y_1) \wedge$$

$$R(x_1, y_1, x_2, y_2) \wedge$$

$$R(x_2, y_2, x_3, y_3)$$

SAT alapú tesztgenerálás fedési kritériumokhoz

- Formula konstruálás:
  - Kihajtogatás k lépésben a kezdőállapotból
  - Teszt kritérium megadása: **TG** formula, pl.:
    - Adott állapot elérése
    - Adott állapotátmenet végrehajtása
    - Adott modellrészlet bejárása, ...

$$\underbrace{\exists s_0, s_1, \dots, s_k : I(s_0)}_{\text{Állapot-szekvencia}} \wedge \underbrace{\bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1})}_{\text{Modell széthajtogatás}} \wedge \underbrace{TG}_{\text{Teszt cél}}$$

- Ha ez a formula **kielégíthető**, akkor az egy tesztet ad:
  - A teszt teljesíti a TG kritériumot
  - Ha nem kielégíthető a formula, akkor nincs teszt a kritériumhoz

Használhatóság

- A tesztgenerálás korlátai
  - Legfeljebb adott hosszúságú teszt generálható
    - Iteratíván növelhető a kihajtogatás korlátja
  - Így részleges megoldás adódik
    - Amit megtalál, az biztosan teszt eset lesz
    - Nem garantált, hogy megtalálja a teszt esetet (ha az hosszabb lenne, mint amit figyelembe veszünk)
- A modellből SAT probléma leképezése automatikus
- A TG teszt célok megadása egyszerűsíthető
  - C programokhoz: FQL nyelv teszt célokhoz (FSHELL)
`in /code.c/ cover @line(6),@call(f1) passing @file(code.c) \ @call(f2)`
  - Elő- és utófeltételek megadása:
    - Van-e olyan teszt eset, amikor az utófeltétel nem teljesül?
    - Ellenpélda generálás

Tartalomjegyzék

- Motiváció
  - Modellek szerepe a tesztelésben
  - Modell alapú tesztgenerálás
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
  - Direkt algoritmusok
  - Modellellenőrzők használata
  - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibamodellek alapján
  - Modell mutációk
  - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Hibamodellek használata

- Tapasztalatok a szoftver tesztelés során
  - **Csatolási effektus** (coupling effect): Azok a teszt esetek, amik egyszerű hibákat megtalálnak, bonyolultabbakra is hatékonyak
  - **Kompetens programozó hipotézis**: A programok általában jók, a hibák nagy része gyakran előforduló tipikus hiba
- Alapötlet:
  - Állítsunk elő olyan „mutáns” modelleket, amik **tipikus hibákat** tartalmaznak, és generáljunk ezek kimutatására tesztek
  - Ezek várhatóan **bonyolultabb hibákhoz** is jobbak a véletlen tesztekénél
- Tipikus mutációk:
  - Aritmetikai operátorok felcserélése feltételekben
  - Állapotátmenetek megváltoztatása
  - Akciók (műveletek, üzenetek) sorrendjének megváltoztatása
  - Akciók kihagyása, ...

Tesztgenerálás hibamodell alapján

- A tesztgenerálási feladat:
  - Olyan tesztek előállítása, amelyek **különbséget tesznek** az eredeti (hibamentes) és a mutáns (hibás) viselkedés között
  - Ezek ún. negatív tesztek (sikertelen teszt: nincs hiba!)
- Hogyan definiáljuk a „különbséget” két viselkedés között?
Milyen különbség megengedett?
  - Más viselkedés megengedett-e a specifikált mellett?
    - Több kimenet, más bemenetekre való reakció, ...
  - Kihagyás (elmaradt kimenet) megengedett-e?
- Szokásos megoldások
  - Biztonságkritikus rendszer:
    - Szigorúan a specifikáció szerint
    - Teljes specifikáció szükséges
  - „Hétköznapi” rendszer:
    - Beférjen a specifikáció keretei közé

k-ekvivalencia a teszteléshez

- Alkalmazás: Fekete doboz teszteléshez
  - Bemenetek egy s állapotban: $\text{in}(s)$ – vezérelhetők
  - Kimenetek egy s állapotban: $\text{out}(s)$ – megfigyelhetők
  - Kimeneti akció hiánya is formalizálható: Speciális δ akció
- A k-ekvivalencia definíciója:

Azonos bemeneti sorozat mellett azonos kimenetek az első k lépésre

- Jelölések:

	Eredeti M modell:	Mutáns M' modell:
Kezdeti állapot predikátum:	$I(s_0)$	$I'(s'_0)$
Állapotátmeneti reláció:	$R(s_i, s_{i+1})$	$R'(s'_i, s'_{i+1})$

A modell kihajtogatása k lépésre: $I(s_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1})$

Mutáció alapú tesztgenerálás k-ekvivalencia alapján

- SAT formula konstruálás a k-ekvivalenciához:
  - Azonos bemeneti szekvencia mindkét modellre
  - Kihajtogatás k lépésben az eredeti modellre
  - Kihajtogatás k lépésben a mutáns modellre
  - Legalább egy különböző kimenet lesz a kimeneti szekvenciában

$$\bigwedge_{i=0}^k (\text{in}(s_i) = \text{in}(s'_i)) \wedge I(s_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1}) \wedge I'(s'_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R'(s'_i, s'_{i+1}) \wedge \bigvee_{i=0}^k (\text{out}(s_i) \neq \text{out}(s'_i))$$

Egyező
bemenetek

Eredeti
modell

Mutáns
modell

Eltérő
kimenet

- Ha ez a formula kielégíthető, akkor az egy tesztet ad
  - A teszt különbséget tesz a modellek között:
Kimutatja a mutációt, tehát a hiba felderítésére használható
  - Ha a formula nem kielégíthető, akkor ekvivalens a két modell

Mutáció alapú tesztgenerálás az IOCO reláció alapján

- Az IOCO reláció informálisan:
  - Megengedett, hogy azonos bemeneti szekvenciára a **mutáns modell** kimenetei **részalmazát** képezik az eredeti modellben rögzített kimeneteknek (azaz „beleférnek” az eredeti modellbe)
    - Részleges viselkedés (kihagyás) megengedett, eltérő viselkedés nem
    - Többlet funkció megengedett az eredeti modellben nem rögzített bemeneti szekvenciára
  - A k-ekvivalenciánál megengedőbb konformancia reláció
- Definíció (ld. korábban):

Minden, az eredeti modellben felvehető akciószekvenciára igaz:
Az így elérhető **állapotokban** a **mutáns** által nyújtott **kimeneti akciók** **részalmazát** képezik az **eredeti modell** által nyújtott **kimeneti akcióknak**
- Tesztek generálhatók SAT megoldóval
  - Bonyolultabb a részalmaz reláció vizsgálata miatt (itt nem írjuk fel)

IOCO alapú tesztgenerálás jellegzetességei

- Teszt eset:
  - Egy olyan akciószekvencia, ami különbséget tesz az eredeti és a mutáns modell között: kimutatja, hogy nem IOCO ekvivalensek
  - A SAT megoldó miatt korlátos hosszúságú teszt eset
- Jellegzetességek:
  - Tartalmazza bemeneti és a kimeneti sorozatot is (nem kell utólagos bejárás)
  - Nemdeterminisztikus modell esetén csak teszt célként fogható fel
  - A δ akció detektálása a teszt végrehajtás során mint **timeout** jelenik meg
    - A timeout elfogadható a specifikációban δ -val jelölt állapotokban (ez az elvárt viselkedés)

Tartalomjegyzék

- Motiváció
  - Modellek szerepe a tesztelésben
  - Modell alapú tesztgenerálás
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
  - Direkt algoritmusok
  - Modellellenőrzők használata
  - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibamodellek alapján
  - Modell mutációk
  - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre I.

- Tesztelés modell ellenőrzővel
  - FSHELL: C programokhoz
    - CBMC (korlátos modellellenőrző) generálja az ellenpéldát mint teszt szekvenciát strukturális tesztelési kritériumokhoz
  - BLAST:
    - Ellenpélda generálás adott teszt célhoz: Absztrakt teszt eset
    - Szimbolikus végrehajtás: Teszt adatok generálása
  - UPPAAL CoVer, TRON:
    - Valós idejű rendszerek modellezése: Időzített automaták
    - UPPAAL modell ellenőrző generálja a teszt eseteket
    - Konformancia reláció a teszteléshez:
Relativised timed input-output conformance (RTIOCO)
      - Időkezelés nélkül konzisztens az IOCO relációval

Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre II.

- Üvegdoboz tesztelés specifikáció alapján
  - JET: JUnit váz generálása JML elő- és utófeltételek alapján
    - Előfeltétel: Véletlen teszteléshez kötöttséget ad
    - Utófeltétel: Test oracle generálható
  - DART, CUTE, jCUTE, EXE
    - Adott állapothoz vezető bemeneti szekvencia: A feltételeket tartalmazó **kényszerkielégítési probléma** megoldása és szimbolikus végrehajtás
    - Feltételek a SAT bemenetéhez hasonlóan generálhatók
  - SpecExplorer (C#):
    - Spec# specifikáció alapján modell automata képzése (dinamikusan)
    - Bejárás: **Gráfelméleti**, legrövidebb út, vagy véletlen bejárás
    - Konformancia reláció modell és program között: Alternating simulation
  - DOTgEAr (Java):
    - Adatfolyam alapú kritériumok szerinti tesztelés is (all-defs, all-uses)
    - **Evolúciós** algoritmussal, véletlen bejárás alapján indítva és módosítva

Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre III.

- Tesztelés absztrakt adattípusok alapján
  - Absztrakt adattípus definícióban **szereplő** axiómák alapján generált tesztesetek

– Axiómák

Absztrakt adattípusok: hordozó halmaz és műveletek

• Spe

– S

– A

– A

– T

– C

– T

```
Type Boolean is
  sorts Bool
  opns
    false, true : -> Bool
    not : Bool -> Bool
    and : Bool, Bool -> Bool
  eqns
    forall x, y: Bool
    ofsort Bool
      not(true) = false;
      not(false) = true;
      x and true = x;
```

Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre III.

- Tesztelés absztrakt adattípusok alapján
  - Absztrakt adattípus definícióban szereplő axiómák alapján generált tesztesetek
  - Axiómákban szereplő változóknak értékadás
    - Ekvivalencia osztályok, szélső értékek
- Speciális modellezési nyelvek támogatása
  - STG: LOTOS specifikációs nyelv
  - AGATHA: UML, SDL, STATEMATE modellek
    - Kényszerkielégítési probléma megoldása (változók kezelése):
útvonal bejárás feltételek generálása
  - Autolink: SDL és MSC specifikáció alapján
  - TDE/UML: Fedettségi kritériumok és kényszerek megadhatók
  - Conformiq: UML (állapottérkép) modellekhez
  - T-Vec, DesignVerifier, Reactis, AutoFocus: Simulink modellekhez

Összefoglalás

- Modell alapú tesztgenerálás
  - Fedési kritériumok teljesítéséhez
    - Vezérlés-orientált: állapotok, átmenetek fedése
    - Adatfolyam-orientált: def-use fedéshez
  - Specifikációval nem konform viselkedés (mutáció) kimutatásához
    - k-ekvivalencia reláció szerint
    - IOCO reláció szerint
- Eszközök
  - Direkt (gráfelméleti) algoritmusok
  - Modellellenőrzők: Ellenpélda generálása
  - SAT megoldók: Helyettesítési értékek generálása
  - Planner algoritmusok: Cél-orientált bejárás generálása
  - Kényszerkielégítési problémaként való megoldás